

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Cap. I. De status religiose origine, essentia, varietate deque personis capacibus cum suscipere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

TITULUS XXX.

De decimis, primitiis & oblationibus.

Titulus quoque hic quò ad decimas integrè à me tractatus in foro benef. à quest. 464. usque ad quest. 499. ubi quest. 964. & duabus seq. de natura & divisione decimarum & jure, quo debentur q. 467. & seq. ex quibus rebus solvenda q. 469. & duabus seq. quando qualiter solvenda decima q. 473. usque ad q. 483. de personis, quibus & qualiter obvenire & deberi possunt decima q. 483. & duabus seq. q. 486. usque ad q. 494. de exemptione à solvendis decimis per

privilegium, consuetudinem, prescriptionem, transactionem, permutationem q. 494. usque ad q. 498. de pœnis & compulsionem non solventi decimas, deque iudice competente in causa illarum.

Primitiarum quoque materia compendiosè tractata à me in for. benef. p. 1. quest. unica nempe 499. De Oblationibus actum l. c. quest. 460. & tribus sequentibus, ubi quæsitum & responsum, quid sint an & quo jure, ex quibus rebus, & cui debeantur, quæ vide.

TITULUS XXXI.

De regularibus & transeuntibus ad aliam Religionem.

CAPUT I.

De status religiosi origine, essentia, varietate, deque personis eum suscipere capacibus.

Quest. 805. A quo & quo tempore originem suam duxerit status religiosus?

Resp. Status Religiosus in latiore significatione acceptus pro communitate aliqua hominum, qui speciali vivendi ratione se cultui & servitio Dei dedicant, tametsi aliquis existeret in lege veteri, ut constare videtur ex Nazaritis, num. 6. in Elia & Elisæo, quos etiam habuisse & habitasse Collegia, colligere licet ex 3. & 4. Lib. reg. Tambur. etiam de jure abb. Tom. 1. d. 2. q. 1. referat Samuelem instituisse Conventus Religiosorum jugiter psallentium. D. quoque Hieron. Episc. 4. ad rusticum, dicat: filii Prophetarum, quos Monachos in veteri Testamento legimus; ædificabant sibi Casulas prope fluentia Jordanis, tametsi hæc ita sint, nullum tamen statum Religiosum verè ac propriè talem, seu in ea perfectione & modo vivendi sub votorum certarumque regularum observantia existisse in lege veteri, certum est, & cum communi asserunt Tambur. l. c. Mirand. in man. Pralat. Tom. 1. q. 3. a. 1. & 2. Sed primitus secundum se & quò ad substantiam suam institutum in lege nova ab ipso Christo Domino, exhortante ad tria consilia & vota desuper facienda, ad paupertatem quidem, Matth. 19. vade & vende omnia. Matth. 10. nolite possidere aurum & argentum. Ad castitatem. Matth. eodem capite. Sunt Eunuchi qui seipso castraverunt propter regnum Cælorum, Ad obedientiam Matth. 16. qui vult venire post me abneget semetipsum, &c. consentiunt Catholici omnes, ac ita dici possit statum Religiosum quò ad substantiam esse de jure divino, non præcipiente, sed consulente cum Suar. Tom. 3. de relig. l. 3. c. 2. num. ait Pirh. b. t. num. 18. spectatus

verò status Religiosus secundum specialem modum vivendi juxta certas regulas substantiæ ipsius superadditum, non est immediatè ex institutione Christi, sed Ecclesiæ, tum statuentis certas condiciones, sine quibus vota religiosa, quæ sunt de essentia status Religiosi, ut talia acceptari non debeant, ad modum, quo Christus Sacramenta instituit, quò ad pertinentia ad eorum substantiam, relinquendo Ecclesiæ accidentalia determinanda. Suar. l. c. num. 6. tum conceptas à viris Sanctis Religionum Fundatoribus sanctiones seu regulas approbantis. qualiter acceptus status Religiosus statim ab Exordio Ecclesiæ assumi & propagari & coli cepit ab Apostolis, & aliis Christi Discipulis, uti eos fuisse veros Religiosos tradunt S. Chrystost. l. 3. contra monast. vitæ vituper. S. Hier. l. contra Jovinian. & apolog. ad Pamach. Platus. de bon. stat. relig. l. 2. c. 2. Donat. Tom. 4. tr. 1. q. 8. alligans D. Thomam. 2. 2. q. 88. a. 4. ad 3. Tamb. l. c. to. 1. d. 2. q. 9. & alii apud Reiffent. h. t. n. 19.

Quest. 806. Qualiter status Religiosus in hac sua perfectione definitur?

1. Resp. Definiri potest, quòd sit stabilis in communi sub jurisdictione alicujus Prælati, seu Superioris Ecclesiastici vivendi modus fidelium ad Christianæ charitatis perfectionem tendentium, editis tribus substantialibus votis perpetuæ castitatis, paupertatis, obedientiæ ab Ecclesiâ approbatus. ita ferè Laym. th. mor. l. 4. c. 1. n. 1. & ex eo Pirh. b. t. n. 2.

2. Dicitur primò: *stabilis vivendi modus*: siquidem ipsum illud verbum *status* quandam immobilitatem & perpetuitatem significat verè Religionis essentialem, dum Religiosus obligatur, quantum est

est ex parte sua in assumpto semel vivendi modo, observatione nimirum dictorum trium consiliorum Evangelicorum conformi certis regulis, constanter ad finem vitæ usque perseverare. Unde & hanc observationem firmati voto continente perpetuitatem necesse est, ut docent. D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 6. Suar. Tom. 3. de relig. L. 2. c. 3. an. 3. Sanch. L. 5. mor. c. 1. num. 18. ita, ut non sufficiat nudum propositum aut etiam votum servandi dicta consilia præcindens à perpetuitate, vel extendens se ad determinatum tempus, sed requiritur, ut conceptum sit in totum vitæ tempus, ut Sanch. l. c. atque ita dari nequit religio propriè talis, in qua liberum sit Religioso iterum discedere, bene dicunt Pelliz. l. c. num. 17. q. 11. Pirh. h. t. num. 6. etsi dati possit, & de factò detur Religio, quæ non tenetur Religiosum perpetuò retinere, sed possit illum ob justas causas dimittere ut constat de Societate Jesu ex declaratione Julii III. in Bulla illius confirmatoria Societatis edita 1550. & Bulla Gregor. XIV. de anno 1591. idque absque eo, quòd talis contractus, quo Religiosus se tradit & obligat, perpetuò & irrevocabiler Religioni ex parte sua, hac verò traditionem acceptet, non obligando se vicissim absolutè ad Religiosum retinendum, sed solùm, quàm diu ad commune bonum Religionis expedire judicaverit, sit iniquus; cùm contractus ille sit ex utraque parte voluntarius, adeòque pars utraque adjicere potest conditiones sibi bene placitas & convenientes aut necessarias, dum altera pars eas liberè ac prudenter acceptat. ita Suar. l. c. c. 14. n. 12. Sanch. l. c. num. 26. Less. L. 2. c. 41. num. 8. Pirh. l. c.

3. Dicitur secundo: *in communi vivendi*, ita ut, si quis nulli communitati adscriptus, in privato ac particulariter paupertatem & castitatem perpetuam voveat, vivatque sub obedientia alicujus Ecclesiastici, non sit adhuc Religiosus propriè, nisi hæc servans vivat in communitate aliqua, approbata à Pontifice, ita ut ex hoc capite neque sanctissimè olim, neque modò viventes Eremitæ fuerint veri Religiosi, aut etiam, qui hodie dedito voto perpetuæ paupertatis & castitatis obedientiam insuper vovent Episcopo vel Confessario extra Religionem seu Religiosam Communitatem, eique se tanquam Superiori subjiciant, quia per tale votum non subicitur spirituali ejus jurisdictioni, aut ea ab illo acquiritur, ut mox dicetur. ita Arg. c. unic. de relig. domib. Sc. unic. eod. in 6. Suar. Tom. 3. de relig. tr. 9. L. 1. c. 2. num. 13. Laym. L. 4. tr. 4. c. 1. num. 2. Pelliz. l. c. q. 12. Donat. in prax. regul. tom. 4. tr. 1. q. 4. num. 8. Reiffent. h. t. n. 8. Pirh. h. t. num. 17. qui tamen non bene addit ita esse spectatò rei naturà, veros esse posse & olim fuisse, qui vitam solitariam extra omnem hominum Congregationem editis tribus votis sub obedientia Superioris non Religiosi. v. g. Episcopi vivebant, qualiter etiam multæ Virgines ac viduæ privatam vitam domi suæ ducentes, editis dictis votis ab Episcopo velamen accipientes siebant Sanctimoniales & Religiosæ. pro quo citat Suar. l. c. L. 2. c. 4. num. 3. & 4.

4. Dicitur tertio: *sub jurisdictione alicujus Prælati seu Superioris Ecclesiastici*, nimirum habentis potestatem, non solum gubernativam & quasi dominativam, æconomicam seu domesticam, quæ fundatur immediatè in traditione sui & voto ei præstito ad obediendum in omnibus ad regularem observantiam spectantibus, vi cujus potestatis impe-

rare potest subditis, eosque per pœnas temporales ad mandata regulasque Ordinis servandas cogere, & in hoc deficientes corrigere, ut Suar. cit. L. 2. c. 18. num. 6. & 8. verum etiam potestatem à Priore distinctam, quæ propriè est jurisdictionis spiritualis, nimirum pertinet ad claves Ecclesiæ, vi cujus potest ligare ac solvere, seu censuras Ecclesiasticas ferre, perque eas subditos coercere, quam non habet vi voti & immediatè à vovente; cùm nemo per votum ita se possit alteri subicere, ut ei in se istiusmodi jurisdictionem spirituales tribuat, sed derivatur ab ipso Superiore Religionem approbante, communicaturque etiam à Superioribus mediatis, puta Generali, Provinciali, Superioribus, inferioribus seu immediatis, nisi fortè eam Superiores mediati sibi reservaverint juxta Ordinis instituta, relictà inferioribus solà potestate coercendi Religiosos per pœnas temporales, ut Sanch. cit. c. 1. n. 20. Et hanc potestatem jurisdictionis, saltem residentem penes aliquod supremum Ordinis caput, necessariam quoque esse ad perfectum regimen status seu Ordinis Religiosi, astruit Pirh. h. t. num. 8. juncto num. 9.

Dicitur quarto: *ad perfectionem caritatis Christianæ tendentium*, si quidem status Religiosus est via seu tendentia ad Christianam perfectionem, quæ in caritate Dei consistit. estque hæc tendentia, seu conatus & animus seu voluntas assequendi hanc perfectionem (non quidem per omnia media seu exercitia, quibus ad eam perveniri potest, sed per præscripta in ordinationibus & statutis Religionis, in qua quis degit, propriis, ut cum D. Thom. 2. 2. q. 184. & 186. Lezana. in summ. 99. regul. c. 1. n. 4. & 5.) de essentia status Religiosi. etsi ipsa perfectio habita de ejus essentia non sit. ita ut verè Religiosus non sit, & peccet mortaliter de communi Theologorum, qui etiam sine contemptu habet nudum propositum seu voluntatem non tendendi ad perfectionem, aut etiam universaliter non observandi statuta, & ordinationes sui Ordinis, tanquam media ad assequendam perfectionem præscripta ex tali animo non servat ea, etsi aliàs sub peccato gravi non obligent, vide D. Tho. & Lezan. ll. cit.

6. Dicitur quinto: *editis tribus votis substantialibus*, utpote quæ sunt ipsa principalia & præstantissima media, sine quibus perfectio, quæ tanquam finis intenditur, obtineri nequit, & hinc de essentia Religionis etiam ex jure divino. Mirand. in man. prax. tom. 1. q. 1. num. 4. & 5. Donat. l. c. tom. 4. tr. 1. q. 4. num. 8. Reiffent. h. t. num. dicens communem. Arg. c. cum ad Monasterium. de stat. Monach. dum ibi dicitur, quòd Papa, cùm manente Religioso non possit dispensare in aliquo ex tribus illis votis, ex ea etiam ratione, quòd Christus statum Religiosum instituens quò ad substantiam dicta vota requisiverit, ut ostensum supra. Porro vi paupertatis ad constituendum statum Religiosum requisitæ, necesse non est Religiosum reddi omnino incapacem dominii acquirendi vel retinendi, sive ut eo privetur; sed sufficit, vi illius eum privari potestate utendi rebus pretio æstimabilibus vel de iis liberè disponendi sine consensu & licentia Superioris, & ut eo volente teneatur à se abdicare earum dominium. Less. L. 2. de just. c. 4. num. 27. Sanch. L. 5. mor. c. 1. num. 17. Pirh. h. t. num. 4. neque aliud intelligitur, dum in c. cum ad Monasterium. de stat. Monach. Dicitur de essentia status Religiosi esse abdicacionem proprietatis, nimirum illius, vi cujus retinens dominium rerum suarum possit liberè & independenter à voluntate Superioris de iis dispo-

tere, & de eo hodieum amplius dubitare non licet, postquam Gregor. XIII. in Bulla *ascendente Domino*. fecerit, eos, qui absoluto probationis biennio vota sua in Societate Jesu emittunt, esse verè & propriè Religiosos, non secus, ac Professos ejusdem Societatis, & alterius cujuscunque Religionis, etsi retineant ad tempus bonorum suorum dominium, donec iis renunciare jubeantur, ut re ipsa etiam quò ad dominium, quod de cœtero dicto modo vinculum se ita habebat quò ad effectum seu in actu secundo, ac si eo caruissent. Castitas verò status Religioso essentialis est absoluta, & non sufficit conjugalis, utpote quæ non est solius consilii sed præcepti. Less. *l. c. 9. 1. num. 7.* Laym. *cit. c. 1. n. 5.* Pirh. *num. 5.* Unde necesse est dicere, quosdam Ordines militares ab Ecclesia approbatos limitatam solum seu conjugalem castitatem profitentes, etsi fortè dicantur personæ Ecclesiasticæ quatenus gaudent privilegio canonis & fori, verè, absolute ac propriè non esse Religiosos, quia primaria Christi consilia non servant, sed solum secundum quid. Pirh. *l. c.* Reiffenst. *h. t. à num. 32.* citantes D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 4. ad 3. ac dicentes esse communem Theologorum. Contrarium tamen nihilominus tenentibus apud eundem. Nav. *L. 3. cons. 11. h. t. & de redit. Eccl. q. 1. mon. 55. num. 5. & seq.* Sanch. *L. 4. mor. c. 16. num. 9.* Suar. *tom. 4. de relig. l. c. 4. num. 26.* qui tamen posterior, dum ibidem distinguit, dicendo, esse illos veros Religiosos quò ad statum, non quò ad usum & observantiam; eò quòd per dispensationem (intellige generalem) Pontificis ducere possint uxores, id inquam non capio, cum Papa videatur non posse dispensare in aliquo quòd est de essentia Religionis (quale quid est obligatio abstinendi ab omni actu carnali, adeoque & usu matrimonii) ita ut dispensatus maneat Religiosus, uti id ipsum sentire videtur. Pirh. cum Lessio, quem citat.

7. Dicitur denique: *Status ab Ecclesia approbatus*, intellige, ita ut non tantum modus vivendi simpliciter sit approbatus, sed etiam ut tanquam vera Religio sit approbatus, ita ut per illiusmodi approbationem constituatur in ratione status Religiosi, qualis ante illam non erat. Sanch. *cit. c. 1. n. 19.* Pirh. *h. t. n. 7.* quæ approbatio usu & more antiquo fiebat ab Episcopis seu locorum ordinariis pro Diocesis suis Papæ non repugnante, uti de quibusdam Ordinibus puta S. Basilii, Augustini, Benedicti ab initio non aliter approbatis testantur Mirand. *tom. 1. man. prat. q. 3. a. 6.* Rodriq. *qq. regu. q. 1. a. 1.* Pirh. *l. c.* apud Reiffenst. *num. 10.* postmodum tamen ea reservata fuit tanquam una ex causis majoribus soli Papæ, ut constat ex Concil. generali sub Innoc. III. relato in *c. ult. de Religio. domib.* item ex Concl. generali Lugdun. sub Gregor. X. relato *c. unic. eod. in 6.* idque ex ea etiam ratione, quòd religionum novitas & tanta diversitas confusionem in Ecclesia Dei causare, ac ita ei nocere posset.

Quest. 807. An & quæ ditorum votorum solennitas sit de essentia status Religiosi?

1. Resp. Primò, utiliter prænotando aliqua; ac primò quidem, votum simplex aliud esse, quòd sit sine mutatione status nimirum, quòd continet simplicem promissionem Deo factam, etiam solâ mente conceptum, jure quidem per hoc acquisito promissario, absque tamen translato dominio & traditione rei promissæ, quale est votum castitatis in saculo emissum, vel etiam ingrediendi Reli-

gionem, utpote per quòd vovens se non tradit actu Religioni, nec transfert se in peculiare dominium Dei. Aliud est votum simplex, quòd fit cum traditione, verbis aliisve signis externis declarata, & acceptance ab Ecclesia ejusve ministris loco & vice Dei facta, & per hoc mutatur status hominis, quia fit verus Religiosus juxta *c. Bullam Gregor. XIII.* Secundò votum dupliciter dicitur solenne, nimirum primò minus propriè pro eo, quòd opponitur occulto, & fit publicè coram pluribus testibus, ad majorem probationem, vel etiam cum aliquo solenni ritu & ceremonia seu forma externa. Secundò propriè ac strictè, pro ut opponitur simplici etiam mutanti statum: estque illud, quòd ab Ecclesia nomine & loco Dei acceptatur, per quòd in peculiare Dei dominium statumque stabilem, & lege ordinaria perpetuum transitur, contractâ utrimque reciproca irrevocabili inter voventem & ordinem obligatione, quâ vovens seu tradens se Religioni cogitur ab ea non recedere, & Religio è contra eum perpetuò recipere & retinere, ac ita in hac reciproca obligatione consistit solennitas hujus voti. Ex qua deum tanquam radice proveniunt alii quidam effectus morales, puta quòd lege ordinaria & seclusa dispensatione facta de plenitudine potestatis Pontificie inhabilis efficiatur ad dominium rerum temporalium acquirendum, aut matrimonium contrahendum, ita ferè ex Suar. *Tom. 3. de relig. L. 2. c. 5. num. 4. & seq. juncto c. 14. num. 10.* Pirh. *h. t. num. 13.* Tertiò: professionem quoque accipi dupliciter, primò, prout abstrahitur à votis simplicibus & solennibus, & dicit solam traditionem sui perpetuam per sua vota, acceptanceque illius ab Ecclesia nomine Dei factam. Secundò, pro illa dumtaxat professione, quæ omni modam indissolubilitatem ex utraque, & prædictas inhabilitates continet. Suar. *Tom. 3. de relig. L. 6. c. 1. num. 7.* & ex eo Pirh. *num. 15.* Quartò notandum, emissionem votorum, per quam quis efficitur Religiosus, etiam dupliciter sumi, primò, pro ut ea instituta à Christo, præscindendo ab institutione Ecclesiæ, quæ eis solennitatem addidit juxta *c. unic. de voto in 6.* & sic nihil aliud continet, quàm quòd dictum de votis simplicibus, nimirum traditionem sui perpetuam & acceptance Ecclesiæ absque eo, quòd hæc reciproca sit perpetua & irrevocabilis. Secundò prout substat dispositioni Ecclesiæ, quæ pro aliquo tempore, nempe à tempore Gregor. II. ad tempus Gregor. XIII. statuit, ut non nisi solennia vota à quibusvis Religiosis emitterentur, per quæ ea tantum quis efficeretur Religiosus, quòd decretum postea sustulit Gregor. XIII. dum approbant novam Religionem societatis, decrevit in ea etiam per vota simplicia aliquem effici Religiosum, ex quo quoque infert Suar. *l. c. L. 2. c. 11. num. 2.* posse Pontificem statuere, ut omnia vota Religiosorum constituta Religiosum, essent tantum simplicia, concedendo Superioribus Ordinum, ut possent incorrigibiles aut delinquentes in certis casibus dimittere, & à votis absolvere, etiam non obstante professione solenni antea ab iis editâ; cum solennitas non nisi constitutione Ecclesiastica introducta, his notatis.

2. Resp. Secundò: solennitas votorum non est de essentia illorum in Ordine ad constituendum verum Religiosum, constat ferè ex jam dictis in notabilibus, ex quibus etiam facile solvuntur, quæ in contrarium objici solebant, ut quòd, prout dicitur in *c. porcellum h. t. & in c. Religioso s. quamvis de sent. excomm. in 6.* Religiosus fiat per professionem,

nem, professio autem non fiat nisi per vota solennia; hoc enim, si absolute intelligendum velint adversarii, referendum ad tempora antecedentia citatam Constitutionem Gregor. XIII. postquam non bene ex eo inferitur, quod non etiam fiat verus Religiosus emissionem votorum simplicium, item quod status Religiosus, qui constituitur per vota solennia, sit longe perfectior, quam qui constituitur per vota simplicia; quia magis stabiliter se quis per ea tradit Religioni, & arctius ei, adeoque & servitio Dei astringitur. nam id verum de majore aliqua perfectione accidentali & extrinseca, non vero de intrinseca & essentiali requisita ad statum Religiosum perfectione.

Quaest. 808. An & unde sit Religionum diversitas & quotuplicis generis ea sint?

Resp. Ad primum: tametsi Religiosi Ordines omnes convenienter essentialiter, hoc est in iis, quae spectant ad essentiam status Religiosi, nimirum in emissionem trium votorum, & tendentia ad perfectionem, qui est finis principalis & idem omnium, ut Suar. *Tom. 4. de relig. tr. 9. de variet. relig. l. 1. c. 1. num. 3.* Less. *L. 2. c. 41. num. 16.* accidentaliter tamen plurimum differunt, tum ex fine particulari, cuique ordini ex institutione illius proprio, tum ex mediis particularibusque exercitiis diversis, quibus unaquaqueque utitur ad tria vota substantialia observanda, finemque tam principalem quam particularem consequendum melius. D. Thom. *2. 2. q. 188. a. 1.* Suar. *l. c. Less. l. c. n. 17.* Pirh. *h. t. n. 20.* unde

2. Resp. Ad secundum primum: alia est Religio contemplativa seu monastica, quae ex primava sui institutione ac fine particulari exercet se in contemplatione rerum divinarum; alia activa, quae principaliter instituta & ordinata ad opera charitatis & misericordiae, sive spiritualia, sive corporalia exhibenda proximo. alia mixta, quae praeterquam quod meditationi seu contemplationi dedita, occupatur in operibus caritatis praesertim spiritualibus, seu procuranda salute animarum, docendo, concionando, Sacramenta administrando. atque ex hoc discrimine major minorve Religionum perfectio desumitur juxta D. Thom. *2. 2. q. 188. a. 1.* & Canonistas, in c. sane. *h. t.* cum vita contemplativa sit melior atque perfectior activa juxta illud Christi: *Illaria optimam partem elegit.* & vita mixta praesertim vitae contemplativae, & activa seorsum sumptis, ut D. Thom. *l. c. a. 6.* Secundum Religiones dividuntur in Clericales, Monachales, Mendicantes, Militares. Clericales sunt, quae principaliter ordinantur ad chorum divinae officia exacte peragenda, vel ad salutem animarum procurandam. Monachales, quae per se primo ad istiusmodi ministeria Clericorum non ordinantur, sed vitam pure contemplativam & solitariam profitentur. D. Thom. *l. c. q. 189. a. 8. ad 2.* Suar. *to. 4. de relig. tr. 9. l. 1. c. 7. num. 6.* ut constat ex *caus. 16. q. 1.* Mendicantes, quae vi instituti sui paupertatem in communi sectantur nulla possidentes bona immobilia, ex incertis elemosynis & largitionibus fidei, sive sponte, sive mendicato factis viventes, quales de jure communi antiquo approbati Ordines sunt Eremitarum S. Augustini, Praedicatorum, Minorum, Carmelitarum prout constat ex *c. unic. §. sane. de Religios. dom. in 6.* et si aliis earum aliqua de facto tale genus paupertatis ex privilegio Sedis Apostolicae, vel etiam consuetudine, tacito Papae scien-

tis & tolerantis consensu approbata, non servant & nihilominus inter Ordines Mendicantes numerentur, ita Suar. *l. c. l. 1. c. 8. num. 3. & 4.* Azor. *p. 1. l. 12. c. 23. q. 8.* Pirh. *h. t. num. 22.* atque ita in specie Societas Jesu declaratur esse Ordo verè ac proprie mendicans per Bullam Pii V. quae edita anno 1571. 7. Julii. incipit. *Dum indefesse* idque non tantum ex privilegio, sed ex vi instituti sui juxta quod, ut dicitur in *cr. Bulla.* bona immobilia possidere nequit, uti id indubitatum de Societate professae ex confirmatione instituti Societatis, facta à Paulo III. anno 1540. & Bulla Julii III. de anno 1562. idemque disponitur de Coadjutoribus in constitutionibus Societatis. *p. 6. c. 2. num. 4.* quin & Societatem, prout complectitur scholasticos degentes in Collegiis, habentibus bona immobilia, redditus & census studentium necessitatibus & usibus applicandos, esse Ordinem proprie Mendicantem variis rationibus confirmat. Pirh. *num. 22. vers. solum ergo.* Quarum ea est primaria, ex qua ferè cetera deducuntur, nimirum, quod una eademque Religio non possit esse simul diversorum Ordinum, & diverso jure censeretur, ne aliàs potius esset multiplex; scholastici autem una cum professis & coadjutoribus formati constituent unam Societatem. Unde non possunt scholastici Societatis dici esse Ordines mendicantis, sumptà denominatione à potiore parte totius corporis, & eam non impediante uno ejus membro seu parte integrali. v. g. in praesente hoc vel illo collegio, & scholasticorum congregatione, habente redditus & bona stabilia. Fagn. *in c. in praesentia de prob. in 6. num. 81. juncto num. 113. & 114.* Pirh. *h. t. num. 23.* Porro de Ordinibus Mendicantibus in particulari, quo tempore & à quibus singuli instituti, ad quos tanquam principales reducantur, & quorum regulis utantur. vide apud Barbof. *Jur. Eccles. l. 1. c. 41. a. num. 20.* & Reiffenst. *h. t. a. 34.* Militantes, quae tribus votis substantialibus editis, vi proprii instituti per se primo ordinantur ad militandum pro defensione Christianae Religionis & Ecclesiae. quales sunt Melitenenses, seu Sancti Joannis Hierosolymitani, Teutonici & similes, quorum professos esse verè ac proprie Religiosos, cum communi Theologorum tenent Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 5.* Mirand. *man. prel. to. 1. q. 10. a. 4. conc. 3.* Reiffenst. *h. t. num. 31.* cujus contrarium dictum est supra de quibusdam aliis ordinibus militaribus, servantibus ex instituto non nisi castitatem conjugalem. sunt & quaedam aliae Religiones hospitalariae, quae emissis tribus votis substantialibus, vi instituti sui ordinantur per se primo ad exercendam hospitalitatem, curando, expiando peregrinos gratis ex mera caritate erga Deum & proximos de quibus Pirh. *h. t. n. 24.* remittens ad D. Th. *2. 2. q. 188. a. 2. incorp.*

Quaest. 809. Quinam capaces, & quinam incapaces ingredi Religionem?

Resp. Religionem ingredi, seu Religiosi fieri possunt Christiani omnes, qui ex natura rei aut jure non prohibentur. Et quidem ex natura rei prohibentur infantes, furiosi & amentes; quippe qui propter defectum usus rationis, & qui nunc supponit, consensus & deliberationis vota religiosa emittere non possunt. D. Tho. *2. 2. q. 189. a. 5.* Sanch. *L. 5. mer. c. 4. num. 53.* cum communi. Qualiter verò, dum quis sanae mentis ingressus religionem, tempore Novitatus incidit in furorem, tempus furoris computetur in anno Novitatus ex Sanch.

Sanch. *L. 3. mor. c. 4. num. 53.* resolvit. Barbof. *in collectam ad c. 15. h. t.* sic distinguendo, ut, si futuror sit citò transiens, qualiter contingere solet in phrænesi tempore morbi superveniente, duranteque v.g. per octo vel 15. dies, non impediatur cursum Novitiatus, neque id tempus transacto anno supplendum; secus, si esset dementia ordinaria, ut contingere solet in iis, qui nullo alio morbo laborant, & duraret diu v.g. ad mensem, pro quo remittit ad Suar. *Tom. 3. derelig. L. 5. c. 4. a. num. 3.* & ita tenent Sanch. *l. c. num. 34.* Pirh. *h. t. num. 34.* ex ea ratione, quòd, licet in tali casu annus probationis propriè non interrumpatur, cum, ut supponitur, talis in Religione manserit, interea tamen suspenderetur, ac veluti indormisceret sicut in simili præscriptio quandoque dormit. *per L. sicut. c. de præscrip. 30. annorum.*

2. De jure verò prohibentur primo ratione ætatis impuberes, hoc est, mares decimo quarto, femine anno duodecimo, minores nimirum, ut non nisi post annos pubertatis, id est, decimo quarto respectu maris, & duodecimo respectu femine Novitiatum inchoare possint. Azor. *Inst. mor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 7.* Barbof. *ad c. 11. h. t. num. 5.* ita ut, licet ante illos annos expletos admitti quis possit ad Religionem, ut Sanch. *in decalog. To. 1. L. 4. c. 18. num. 8.* cui non contradicit Trid. *sess. 25. de regular. c. 15.* ubi quòd ad Novitiatus inchoationem ætatemque ad eam requisitam nihil statuit aut immutat, quàm olim statutum fuit. non tamen incipit esse verus Novitius ante expletam illam ætatem, ut Barbof. *l. c.* citatis Angel. Tabien. Sylv. Azor. & Sanch. *ubi supra Tom. 2. L. 5. c. 4. num. 21.* quin etiam in Societate Jesu nemo ad Novitiatum admitti potest à Provincialibus, aut is validè inchoari citra generalis dispensationem, ante annum decimum quintum, & post annum 50. impletum juxta *can. 9. Congregat. generalis octava & regul. 16. Provincialis.* Unde & vota simplicia Societatis edita ab ingressu Novitiatum ante annum 15. expletum sine dispensatione generalis, adeoque ante annum 17. valida non sunt. Sanch. *cit. c. 4. num. 26.* Pirh. *h. t. num. 27.* E contra verò Ordines Militares plerique Novitiatum ante annum 14. ingredi possunt, utpote qui post annum 13. impletum professionem emittere possunt juxta regulam suam, cum decreto Tridentini non comprehendantur, ut Wiestn. *h. t. num. 13.* citatis Azor. *p. 1. L. 13. c. 4. q. 2.* Sanch. *l. c. L. 5. c. 4. num. 17.* De cætero posse pueros impuberes (non tamen invitos ut Jo-And. *inc. 2. h. t. num. 2.* Butr. *ibid. num. 13.* Abb. *num. 9.* Cardin. *num. 2. q. 6.* Anchor. *num. 8. q. 3.* quos citat & quibus inherere videtur Barbof. *l. c. num. 4.*) à parentibus & tutoribus offerri Religioni seu Monasterio cum hoc effectu, ut puer non nisi post completam pubertatem resistere possit, si velit, tenent Sanch. *in præcept. decal. tom. 1. L. 4. c. 18. num. 9.* Suar. *tom. 3. de relig. l. 5. c. 1. num. 13.* de Vecchis. *in pr. observand. in admittend. ad relig. Novit. d. 2. du. 6.* Barbof. *l. c. num. 3.* juxta *c. 11. h. t.* Sed neque ante pubertatem adeptam posse illum resistere, etiam consentientibus iis, qui eum obtulerunt, repugnante tamen Monasterio, utpote quòd per eam oblationem jus acquisivit, ne impubes inde recedat, donec pubes sit, tenet Sanch. *l. c. num. 31.* apud Barbof. *inc. 2. h. t. num. 3.* posse autem hanc oblationem & revocationem fieri à patre, etiam invitis tutoribus, si quos habet, quin & à matre invitâ aviâ tutrice;

R. P. Leurr. *Jur. Can. Lib. III.*

item à patre invito avo, habente patrem & nepotem in potestate, imò etiam à matre transeunte ad secundas nuptias, asserit Barbof. *ad c. 11. h. t.* ex Sanch. *l. c. n. 16.* Quòd si autem impubes citra talem oblationem, & absque parentum aut tutorum consensu ingressus sit Religionem, possunt in hoc factum irritum reddere, & impuberem revocare (non tamen propriâ autoritate vimque inferendo eundem extrahere, sed àdeundo Superiorem. Sylv. *V. religio. q. 11.* Sanch. *l. c. c. 13.* Barb. *inc. 2. h. t. n. 5.*) nisi anno & die consenserint, quo elapso revocare nequeunt, incipiente hoc anno à die scientiæ ingressus habitæ à parentibus, quibus etiam longius ad revocandum tempus concedendum, dum Monasterium remotius est, quàm ut interea revocare potuerint. Sanch. *in decal. l. c. n. 10. & 11.* Barbof. *inc. c. 2. h. t. n. 2.* non tamen conceditur illis integer annus ad revocandum, sed id solum, quod superest usque ad pubertatem, quâ adeptâ cessat jus ad revocandum. Sanch. *l. c. num. 12.* Barbof. *l. c. num. 4.*

3. Secundò servus sine licentia Domini Religionem ingredi nequit, & si eo invito aut infcio ingressus intra triennium, quò ad Dominum ingressus istius notitia ad eum pervenit ab eo repetatur, restituendus est cum omnibus, quæ in Monasterium intulit. *Can. ult. 17. q. 2.* quia, cum sui juriscit Trid. *sess. 25. de regular. c. 15.* ubi quòd ad Novitiatus inchoationem ætatemque ad eam requisitam nihil statuit aut immutat, quàm olim statutum fuit. non tamen incipit esse verus Novitius ante expletam illam ætatem, ut Barbof. *l. c.* citatis Angel. Tabien. Sylv. Azor. & Sanch. *ubi supra Tom. 2. L. 5. c. 4. num. 21.* quin etiam in Societate Jesu nemo ad Novitiatum admitti potest à Provincialibus, aut is validè inchoari citra generalis dispensationem, ante annum decimum quintum, & post annum 50. impletum juxta *can. 9. Congregat. generalis octava & regul. 16. Provincialis.* Unde & vota simplicia Societatis edita ab ingressu Novitiatum ante annum 15. expletum sine dispensatione generalis, adeoque ante annum 17. valida non sunt. Sanch. *cit. c. 4. num. 26.* Pirh. *h. t. num. 27.* E contra verò Ordines Militares plerique Novitiatum ante annum 14. ingredi possunt, utpote qui post annum 13. impletum professionem emittere possunt juxta regulam suam, cum decreto Tridentini non comprehendantur, ut Wiestn. *h. t. num. 13.* citatis Azor. *p. 1. L. 13. c. 4. q. 2.* Sanch. *l. c. L. 5. c. 4. num. 17.* De cætero posse pueros impuberes (non tamen invitos ut Jo-And. *inc. 2. h. t. num. 2.* Butr. *ibid. num. 13.* Abb. *num. 9.* Cardin. *num. 2. q. 6.* Anchor. *num. 8. q. 3.* quos citat & quibus inherere videtur Barbof. *l. c. num. 4.*) à parentibus & tutoribus offerri Religioni seu Monasterio cum hoc effectu, ut puer non nisi post completam pubertatem resistere possit, si velit, tenent Sanch. *in præcept. decal. tom. 1. L. 4. c. 18. num. 9.* Suar. *tom. 3. de relig. l. 5. c. 1. num. 13.* de Vecchis. *in pr. observand. in admittend. ad relig. Novit. d. 2. du. 6.* Barbof. *l. c. num. 3.* juxta *c. 11. h. t.* Sed neque ante pubertatem adeptam posse illum resistere, etiam consentientibus iis, qui eum obtulerunt, repugnante tamen Monasterio, utpote quòd per eam oblationem jus acquisivit, ne impubes inde recedat, donec pubes sit, tenet Sanch. *l. c. num. 31.* apud Barbof. *inc. 2. h. t. num. 3.* posse autem hanc oblationem & revocationem fieri à patre, etiam invitis tutoribus, si quos habet, quin & à matre invitâ aviâ tutrice;

4. Tertio Episcopus, eò quòd matrimonii spiritualis cum Ecclesia sua vinculo (quod sine autoritate Papæ solvi nequit, *c. inter de translat. Episc.* solvi nequit) teneatur, sine ejusdem licentia Ordinem Religiosum ingredi nequit, *c. niscum pridem de renunc. c. licet 18. h. t.* quam licentiam petenti Papa concedere non solet, nec de jure debet, nisi ex sex causis, *cit. c. licet.* relatis aliqua adsit, & insuper facile haberi quis possit, qui illi Ecclesiæ æque bene præfuturus credatur; cum totius Diæcesis commune bonum privatæ illius utilitati spirituali sit præferendum: ita D. Tho. *2. 2. q. 185. a. 5.* Suar. *tom. 3. de relig. L. 1. c. 20. n. 7.* Castrop. *tr. 16. d. 1. p. 7. §. 1. n. 4.* cum communi.

5. Quarto conjux post matrimonium consummatum, nisi adsit causa perpetui divortii, vel alterius

Eccc

rius

rius conjugis licentia, c. 3. & c. 12. de convers. conjugat. ubi de hoc plenius.

6. Quinto oppressus gravi aere alieno debilisque ex delicto vel contractu oneroso uni pluribusve creditoribus obstrictus, dum spes est, ab eo, si in saeculo aliquamdiu perseveret, ex officii vel beneficii fructibus, vel arte aut industria suo statui conveniente acquirendis creditoribus satisfactum iri, ingredi interea Religionem non potest, nisi iisdem creditoribus consentientibus; eò quòd ad talia debita solvenda jure naturali ac divino, consilii evangelicis praevalente, teneatur. ita bene Wiestn. h. t. num. 6. juxta constitutionem Sixti V. quae incipit: *Cum de omnibus*. editam anno 1558. Calend. Decemb. quae tamen constitutio praeter gravissimas poenas, tam debitoribus, quam illos recipientibus statuens, illorum quoque professionem, & ipsam susceptionem habitus annullat, per *Clem. const. 8. qua incipit. In suprema*, editam anno 1602. quòd ad dictam annullationem redactam esse ad terminos juris communis, nusquam irritantis talem professionem testantur Sanch. & Castrop. apud Wiestn. num. 7. Quòd si tamen spes non est plenae solutionis, poterit debitor, cedens omnibus bonis, juribus & actionibus in favorem creditorum (qui tunc rationabiliter inviti esse non possunt, cum nemo ultra posse teneatur, & actio creditoris, quam creditoris inopia excludit, juxta c. olim. de rest. spol. & L. 16. ff. de dolo. inanis sit) ingredi Religionem, D. Thom. q. 186. a. 6. Navar. comment. 2. de regular. num. 8. Donat. tom. 2. prax. regular. p. 2. tr. 3. q. 13. num. 4. quos sequitur Wiestn. l. c.

7. Sexto sic quoque obnoxii ratiociniis seu reddendis rationibus ex administratione rerum publicarum c. unic. dist. 53. Quin & privatarum, non quidem de jure antiquo, sed vi cit. Constitutionis Sixtinae, generaliter excludentis quoscunque ita obnoxios ratiociniis, ut ex hujusmodi causa lis vel molestia eis jam oblata vel inferenda timeatur, prohibentur ingredi Religionem, etsi eorum professio sit valida juxta jam dicta de debitoribus.

8. Septimo filii parentum non extremam solum necessitate, sed etiam gravi, ita ut non nisi mendicando vel famulatum vel officium statui suo indecorum exercendo, sustentare se possint, laborantium sine propriae salutis dispendio (quale esset,

dum liberi à parentibus ad malum vel peccandum inducerentur, aut ipsi sine gravi animae periculo in saeculo manere non possent, ut D. Thom. l. c. q. 101. a. 4.) ingressum Religionis omittere, vel, donec illis prospectum sit, differre tenentur. can. 1. dist. 30. idque ex praeepto divino praevalente consilio, & juxta reprehensionem, Matt. 15. V. 4. à Christo factam Pharisaorum, intuitu Religionis subtrahentium parentibus honorem & sustentationem debitam. ita cum communi D. Thom. q. 189. c. 6. Sylv. V. religio. 2. q. 7. Navar. in man. c. 14. num. 14. Sanch. l. c. L. 4. c. 20. num. 3. Suar. l. c. c. 5. num. 11. Cessante tamen tali necessitate parentum, iis invitis, liberi ingredi possunt Religionem juxta clarostextus juris, c. 2. caus. 20. q. 1. c. 12. h. t. Idem à potiore dicendum de parentibus prohiberi illis ingressum in Religionem ob curam, educationem, alimentorum praestationem, ab iis debitam filiis sub obligatione urgentiore, quam quae est filiorum erga illos; cum hi ad alendum patrem teneantur tantum per accidens ratione necessitatis, ii verò ad alimentationem & educationem liberorum, tanquam eorum principium per se & ratione muneris. D. Thom. Nav. ll. cit. Laym. L. 4. tr. 5. c. 4. n. 2. in fine.

9. Octavo criminosi, quibus propter enormes excessus publicos poena publica. v. g. mortis, mutilationis, perpetui exilii, trirremium, fustigationis, aliave timetur, juxta cit. Constitutionem Sixtinam, etsi ea per Constit. Clement. quòd ad nullitatem susceptionis habitus & professionis sit revocata ad jus commune, & relicta in vigore, quòd ad poenas Superioribus eos admittentibus statutas. ut Tambur. de jur. Abb. L. 13. d. 6. q. 3. n. 11. apud Wiestn. h. t. n. 8.

10. Nonò corpore multum vitiati, aut valde deformes, quales sunt caeci, muti, surdi, deformiter claudi, aut gibbosi. quo etiam spectant lepra, morbo gallico, morbo caduco infecti, omnesque infirmi & debiles, ut onera Religionis portare, muneraque ejus obire nequeant ut D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 10. huc etiam referuntur hermaphroditi; quia & tales sunt corpore vitiati, & recepti in ordinem alius scandalum praebere possent. Reiffenst. h. t.

num. 75.

CAPUT II.

De Novitiatu & Novitiis.

Quaest. 810. *Aqua aetate inchoari Novitiatus possit?*

Resp. Praeter ea, quae desuper dicta, *Quaest. preced. n. 2.* de jure ordinario (in quo, quòd ad hoc Tridentinum nihil innovavit) Novitiatus inchoari potest statim post annum 14. pubertatis completum, non obstant, quòd professio emitti nequeat ante annum 16. completum, neque enim opus est, ut annus probationis, immediatè praecedat professionem, sive ut Novitius expleto Novitiatu admittatur ad professionem, sed ob rationabilem causam vel impe-

dimentum finito Novitiatu differri potest professio. Less. L. 2. c. 41. num. 59. Sanch. L. 5. mor. c. 4. n. 21. Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 13. n. 8. Pirh. h. t. num. 27. His non obstante, quòd Trid. sess. 25. c. 16. dicat, ut finito tempore Novitiatus Superiores Novitios, quot habiles invenerint, ad professionem admittant, aut è Monasterio dimittant; nam loquitur, non absolutè, sed ex hypothese, nisi quid obstat, aut occurrat causa differendi professionem, ut in *declar. concil. l. c.* Gallemart. n. 7. Tales autem causae sunt, si Novitius videatur diutius probandus, vel nondum de bonis suis disposuit, vel si in morbum inciderit, vel etiam hic ipse dese-